

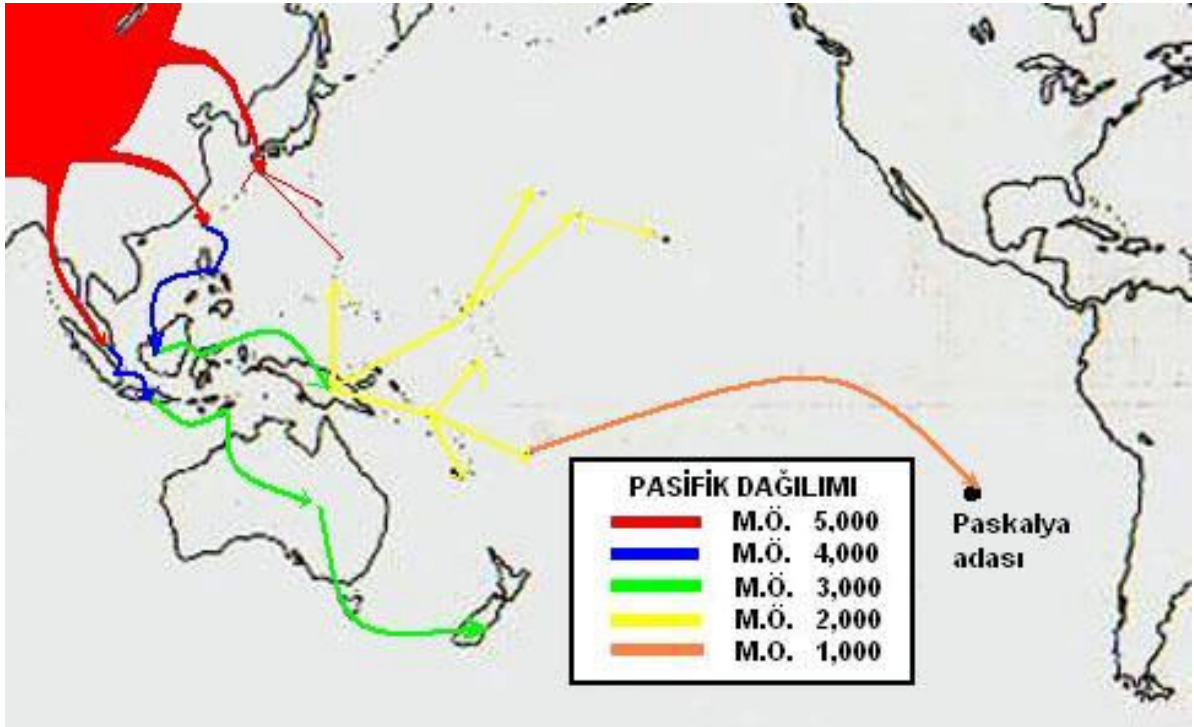
Konu: **Kadim Diller ve Yazılar**

Yazı: **40**

Pasifik Dağılımı

Doç. Dr. Haluk Berkmen

Buzul çağının sona ermesiyle kuraklaşan Orta Asya yaşanmaz duruma dönüşmüş, o bölgenin insanları dört bir yana dağılmışlardı. Doğu ve Güney-doğu Asya bölgesine inenler deniz yoluyla önce yakın adalara, sonra da gittikçe daha uzak adalara doğru sallarla, sandallarla veya ilkel yelkenli teknelerle göç ettiler. Altaki resimde bu dağılımı görmekteyiz (Kaynak: **Scientific American**, Temmuz 1991, Peter Bellwood, sayfa 70).

M.Ö. 5,000 yıllarında bugünkü Japonya'nın güneyinden civardaki adalara, Taiwan adasına ve Asya kıtasının güney-doğu ucuna ulaşmışlardı. Daha sonra her bin yılda bir, denizcilikte edindikleri tecrübe sayesinde, büyük sıçramalar yaparak Pasifik okyanusundaki tüm adalara yayılmışlardır. Bu dağılımı farklı renklerle belirttim.

Ulaştıkları en uç nokta batılı denizcilerin Paskalya adası olarak adlandırdıkları, fakat yerli halkın Rapa Nui adını verdiği adadır. Bu ada Güney Amerika kıtasından 3,600 km uzakta

bulunmaktadır. Adada konuşulan dilin Pasifik dil gurubuna ait olmasına rağmen bazı sözcüklerde Ön-Türkçe'nin izlerine rastlamak mümkündür.

Örneğin, "Tanrı" sözüne adalılar **Tangaroa** derler. Bu sözcüğü Tanga-roa şeklinde bölersek birinci kısım Tanga sözcüğünü kuzey Amerika kıtasına Asya'dan göç etmiş boyların dillerinde ve 'Tanrı' anlamında **Tanka** şeklinde bulmaktayız. Tanrı sözcüğünü Sümerler **Dingir**, Buryatlar **Tengeri**, Tatarlar **Tingir** ve Etruskler **Tin** olarak dönüştürmüşlerdir. Ayrıca, Roa sözü OR / RA kök sözcüğü ile ilişkili olması ve /yüksek, yüce/ anlamını taşıması mümkündür. OR kök sözcüğünü Türkçe 'ordu' /yüksekteki/, Latince 'oracle' /yüksek söz söyleyen/ , Almanca 'ort' /yüksek meydan/ sözcüklerinde bulmaktayız.

Paskalya adasının en önemli şehri **Hanga Roa** adını taşır. Bu isimde çok eski dönemlerden kalma, fakat günümüzde unutulmuş /Yüksek Han/ anlamı bulunabilir. Bu yaklaşım çerçevesinde Tangaroa sözcüğü da /Yüksek Tanrı/ anlamını içermektedir.

Paskalya adasına has bir de özel yazı tarzı bulunmaktadır. Bu yazıya türüne **Rongorongo** denmektedir. Altta bu hece yazısının işaretlerini görmekteyiz. Rongorongo hece yazısının 48 işareti bulunmaktadır. Bu işaretlerin hangi hecelere karşılık geldikleri çözülmüş değildir. Ancak benzerlik içeren guruplar saptanmış olup işaretler arasındaki yakın ilişkiler üzerinde çalışmalar sürmektedir.

SOLDA: Rongorongo hece işaretleri

ALTTA: Adadaki heykellerin çoğu birkaç insan boyunda oldukları görülmektedir.

Taş heykellerin birçoğu 10 ton ağırlığındadır. Ada halkının neden bu derece büyük heykeller yonttukları halen çözülmemiş bir muammadır. Adanın tümünde 887 adet büyük taş heykel bulunmaktadır. Bunların çoğunu da adanın kıyısında çepeçevre görmek mümkündür. Hemen hepsi denize doğru bakmaktadır. Acaba denizden gelecek olan bir kurtarıcı veya bir yönetici mi bekliyorlar? Yoksa, muhtemel saldırganları korkutmayı mı amaçlamışlardır?

Tüm bu soruları yanıtlayabilmek için öncelikle **Rongorongo** yazısını çözmek gerekecektir.

